

Convenant “Betonnen bestratingsmaterialen in een circulaire economie”

Doel van dit convenant “Betonnen bestratingsmaterialen in een circulaire economie” is om in samenwerking met de partijen te onderzoeken hoe het betonnen bestratingsmateriaal in de toekomst kan worden gerecycled en hergebruikt in nieuwe betonnen materialen en de CO2-uitstoot van het toegepaste beton zoveel mogelijk kan worden beperkt. De gemeenten Helmond en Eindhoven hebben de ambitie geformuleerd dat per 31 december 2018 100% van het betongranulaat uit bestratingsmaterialen weer toegepast wordt in de betonketen en de CO2-uitstoot van het toegepaste beton met 30% wordt verlaagd.

Inleiding

Er gebeurt in Helmond al veel op het gebied van duurzaamheid. Eind 2015 is de Helmondse Versnellingsagenda Duurzaamheid vastgesteld, met name tot stand gekomen tijdens de Duurzaamheidsconferentie in juni 2015.

Een agenda van, voor en door de stad met een helder doel: **Helmond klimaatneutraal in 2035**. Het resultaat, de Versnellingsagenda Duurzaamheid, is een inspirerend overzicht van vergezichten en mijlpalen, maar ook concrete doelen en acties. In optimale co-creatie met de stad: iedereen draagt zijn steentje bij. De gemeente heeft haar ambities geborgd in het Programma Duurzame en Gezonde Stad, wat onderdeel uitmaakt van de Strategische Agenda 2016-2020, bedrijven zijn volop bezig met duurzaam ondernemen, inwoners ontwikkelen initiatieven.

Duurzaamheid is van ons allemaal! Vanaf nu gaan alle lichten op groen....

Gemeente Eindhoven heeft al in 2008 de ambitie vastgelegd om ‘energieneutraal’ te worden in de toekomst (2035-2045). Daarbovenop heeft de gemeenteraad begin 2016 in de ‘Klimaatverordening gemeente Eindhoven 2016’ vastgelegd dat de CO2 emissie van de stad teruggedrongen moet worden met 55% in 2030 en 95% in 2050 (t.o.v. referentiejaar 1990).

De ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid zijn vastgelegd in het raadsprogramma Duurzame Ontwikkeling. Belangrijke thema’s daarbij zijn:

- Eindhoven Energieneutraal;
- Circulaire Economie;
- Duurzame mobiliteit;
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen ;

Samenwerking tussen de partners in de stad en co-creatie zijn essentieel. Om te zorgen dat we een gedeelde taal spreken, gebruikt Eindhoven de aanpak van The Natural Step (TNS: www.thenaturalstep.nl) om duurzaamheid vorm te geven.

‘We willen van Eindhoven en Helmond duurzame steden maken: steden waarin het prettig wonen, werken en recreëren is, nu en in de toekomst.

Steden die rekening houden met de behoeften van de huidige generatie zonder die van toekomstige generaties in gevaar te brengen.’

Naar een circulaire economie

1. Een economisch systeem dat uitgaat van het behoud van natuurlijke hulpbronnen en herbruikbaarheid van producten dan wel materialen én waarde creatie nastreeft in iedere schakel van de keten. In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten zodat grondstoffen in de keten blijven behouden en geen afwenteling op mens en milieu ontstaat. Het natuurlijk kapitaal blijft daardoor vitaal en productief.
2. De transitie naar een circulaire economie met reductie van de CO₂-emissie vergt interventies in de hele keten. Allereerst door aan de voorkant van de keten producten duurzamer te ontwerpen, door middel van 'ecodesign' en 'design for recycling', maar ook door productieprocessen duurzamer in te richten. Een milieubewust consumptiepatroon en meer hergebruik van producten en materialen zijn ook belangrijke bouwstenen voor een duurzame samenleving.
3. Een circulaire economie betekent ook inspanningen aan de achterkant van de keten. Meer en betere recycling – doelmatig, tegen acceptabele kosten en zonder negatieve milieueffecten – is essentieel om ervoor te zorgen dat waardevolle grondstoffen opnieuw worden gebruikt als grondstof in de betonsector.
4. Uiteindelijk is een integrale ketenaanpak nodig voor een circulair economie met klimaatwinst. Verschillende actoren in alle fases van de levenscyclus van een product zullen moeten samenwerken om duurzaam grondstoffenbeheer in de hele keten te realiseren.

Overwegende

Jaarlijks wordt ca. 3 % van de bestrating in Helmond en Eindhoven nieuw aangelegd en dus ook voor een groot deel vervangen. Door een integrale aanpak in de hele keten kan de waarde van deze stromen van grondstoffen vastgehouden worden. De transitie naar een circulaire economie kan alleen in samenwerking succesvol zijn. Concrete en afrekenbare doelen worden bij voorkeur tussen maatschappelijke partners geformuleerd.

Uitgangspunt is dat bij hoogwaardige recycling grondstoffen optimaal worden benut in de hele keten en externe effecten op het milieu zoveel mogelijk worden beperkt. Hiermee wordt een hoger maatschappelijk rendement bereikt, zowel vanuit sociaal als economisch oogpunt. Voor de Betonketen Eindhoven/Helmond zullen daarbij de nodige afwegingen moeten worden gemaakt tussen aspecten zoals milieudruk, kwaliteit en kosten.

Materiaalketens overstijgen vaak het nationale niveau. Echter, vanwege het gewicht van beton is de kringloop vooral regionaal georganiseerd, omdat anders de milieudruk door transport veel hoger wordt. Dit is in het kader van de circulaire economie ook onwenselijk.

Doelstellingen

Zoals eerder geformuleerd is het doel van dit convenant om al de betonnen bestratingsmaterialen die bij werken van de gemeenten Helmond en Eindhoven vrijkomen hoogwaardig her te gebruiken door ze weer toe te passen bij de productie van beton en daarmee de CO₂-uitstoot van beton substantieel te verlagen. Om deze doelstelling te bereiken werken de deelnemers van dit convenant gezamenlijk aan de volgende subdoelstellingen:

1. Stimuleren van hoogwaardige recycling en reductie van de CO₂-emissie;
2. Stimuleren van duurzame innovaties in recycling, gericht op kwaliteit en verlaging milieudruk;
3. Optimale ketensluiting voor betonnen bestratingsmaterialen door verbeterde samenwerking tussen alle schakels in de keten.

Deelnemers convenant

1. Gemeenten Helmond en Eindhoven faciliteren en stimuleren de toepassing van duurzaam beton door bepalingen op te nemen in hun opdrachten voor werkzaamheden in de openbare ruimte waarbij eisen worden gesteld aan de materiaaleigenschappen van betonnen bestratingsmaterialen en aan het vrijkomende betonpuin, zoals:
 - a. Duurzaam beton = beton met een circulariteit van 15 procent (v/v) van het toeslagmateriaal zoals zand en grind;
 - b. Vrijgekomen betonpuin dient weer terug te worden gebracht in de keten van betonproductie.

De Beoordelingsrichtlijn (BRL) "Bouwprojecten met duurzaam beton" zal verder als leidraad gebruikt worden om aanvullend bepalingen te kunnen formuleren om de toepassing van duurzaam beton in gemeentelijke opdrachten te stimuleren.

2. Deelnemers worden uitgedaagd initiatieven aan te dragen ter bevordering van duurzaam beton in de breedste zin;
3. Initiatieven worden ingebracht in het betonketenoverleg Eindhoven/Helmond en bij positieve beoordeling toegepast in gemeentelijke opdrachten;
4. Deelnemers streven ernaar om uiterlijk 31 december 2018 duurzame betonproducten onder productcertificaat aan te leveren, waarbij de certificering wordt uitgevoerd door een daartoe geaccrediteerd bedrijf;
5. Deelnemers streven naar duurzaam beton dat uiterlijk 31 december 2018 bestaat uit minimaal 20% (v/v) secundair toeslagmateriaal;
6. Deelnemers streven bij toepassing van beton(materialen) naar een reductie van de CO₂-emissie van 30% per 31 december 2018 ten opzichte van 1990;
7. Deelnemers dragen de kennis over de mogelijkheden van toepassing van beton als duurzaam bouw materiaal actief uit;
8. Deelnemers werken actief mee aan het verbreden van de scope van het betonketenoverleg Eindhoven/Helmond van bestratingsmaterialen naar andere betontoepassingen;
9. Van bovenstaande zaken zal na ondertekening een uitvoeringsprogramma worden opgesteld en bijgehouden, waarin de acties concreet en in de tijd worden weggezet. Tevens zal door het betonketenoverleg Eindhoven/Helmond worden toegezien op de realisatie hiervan.
10. De duur van het convenant is geldend tot en met 31 december 2018.

Voor meer inhoudelijke informatie kunt u zich richten tot onderstaande contactpersonen:

Gemeente Eindhoven
de heer F.G. (Ferry) Tabor
T 06 – 11 90 38 16
E f.tabor@eindhoven.nl

Gemeente Helmond
de heer P.A.F.J. (Peter) Minnen
T 06 – 51 19 16 90
E p.minnen@helmond.nl

INGANGSDATUM: 10 – 10 – 2016

